

 Institut Català de la Salut Direcció de Cures	Procediment de sondatge nasogàstric	ICS_INF_PISNG_P_001 Data de revisió: 10/2020 Versió: .01
---	--	--

Títol del document:	Procediment de sondatge nasogàstric
Tipus de document:	Procediment
Elaborat per:	Direcció de Cures. Institut Català de la Salut
Codi del document:	

Gestió d'aprovació i de modificacions

Número versió	Data de realització	Data de revisió / modificació	Validació per	Data de la propera revisió
Versió núm. 01	10/2018		Direcció de Cures	10/2020
Versió núm. 02				
Versió núm. 03				

1. Definició

El sondatge nasogàstric és la introducció d'una sonda per un dels forats nasals, o per via bucal (sondatge orogàstric) fins a la cavitat gàstrica.

2. Objectiu

- Minimitzar les molèsties que impliquen la col·locació de la sonda.
- Garantir la correcta col·locació de la sonda.
- Prevenir i identificar precoçment les possibles complicacions.
- Prevenir les complicacions associades a la retirada de la sonda.

3. Abast

- Tot professional sanitari que hagi de procedir a realitzar la tècnica de sondatge nasogàstric.

4. Recursos materials

- Sonda nasogàstrica
- Gel hidroalcohòlic
- Guant de nitril o làtex, d'un sol ús
- Sondatge nasogàstric en pacient sa: mascareta quirúrgica tipus IIR
- Sondatge nasogàstric en pacients amb possible exposició a agents biològics que es transmeten per aire (TBC, varicel·la, xarampió, herpes zòster...): mascareta FFP3
- Safata ronyonera, xopador o tovallola
- Lubricant hidrosoluble
- Gases
- Pinces kocher
- Fonendoscopi
- Got d'aigua
- Esparadrap hipoal·lergènic o apòsit de fixació nasal
- Bossa col·lectora o tap de sonda
- Xeringa de 50 ml d'alimentació
- Col·lutori de clorhexidina 4 %

5. Tipus de sondes nasogàstriques

Segons composició

- Polivinil
 - Gruixudes
 - Rígid
 - S'utilitzen molt per succionar
- Silicona i poliuretà
 - Més fines
 - Més elàstiques
 - Són preferibles per a sondatges de llarga durada. 2-3 mesos les de poliuretà i entre 3 i 6 mesos les de silicona.

Calibre

- Unitat de mesura French
- El número 14, per a adults, sol ser adequat per a la majoria de casos.

6. Procediment

Abans del procediment tant de col·locació com de retirada

- Presentar-se amb nom i categoria professional.
- Informar el pacient i/o família del procediment i la seva finalitat.
- Acomodar el pacient i respectar la seva intimitat en tot moment.
- Verificar les indicacions de la tècnica a realitzar.
- Escollir la sonda més adequada.

Tècnica de col·locació

- Fer la higiene de mans amb gel hidroalcohòlic.
- Col·locar-se els guants de nitril o làtex d'un sol ús i la mascareta IIR en cas de pacient sa, i mascareta FFP3 en cas de malalties que es transmeten per l'aire.
- Indicar al pacient que es tregui la pròtesi dental en cas de portar-ne.
- Pactar signes de comunicació amb el pacient.
- Indicar al pacient que es moqui prèviament.
- Col·locar el pacient en posició de Fowler.
- Col·locar una tovallola o un xopador sobre el pit del pacient,
- Explorar les fosses nasals i escollir l'orifici amb què respiri millor.
- Determinar la longitud d'inserció de la sonda mesurant la distància des del pont nasal a la part superior del pavelló auricular i des d'aquí a l'apèndix xifoide, i marcar la sonda.
- Lubricar l'extrem distal de la sonda i a continuació inserir-la per l'orifici seleccionat, dirigint-la cap avall i cap a l'orella del mateix costat amb un lleuger moviment de rotació fins a la hipofaringe.
- Indicar a la persona que inclini el cap endavant per afavorir el tancament de la via aèria.
- Esperar uns segons i demanar al pacient que comenci a deglutir (si no està contraindicat, fer beure uns petits glops d'aigua al pacient), fent coincidir les deglucions del pacient amb la introducció de la sonda.
- Seguir introduint la sonda fins a la cavitat gàstrica.
- No forçar mai el pas de la sonda. Si hi apareix tos o manca d'aire, retirar-la i tornar a començar.
- Comprovar que la sonda estigui a la cavitat gàstrica:
 - Aspirant contingut gàstric amb la xeringa d'alimentació.
 - Introduint 20 cc d'aire i auscultant a nivell de la zona epigàstrica. Si està ben col·locada, s'ha d'escoltar el cop d'aire.
 - Introduir l'extrem de la sonda en un recipient amb aigua i, si hi ha bombolleig en relació amb la respiració, la sonda es troba a l'arbre respiratori i cal retirar-la.

- Fixar la sonda al nas amb el material adequat.

- Mantenir la sonda pinçada mentre es connecta la bossa o el tap.
- Col·locar la bossa en declivi.
- Rebutjar tot el material com a residus del grup II.
- Retirar guants i mascareta.
- Fer higiene de mans.
- Registrar el dia i l'hora de la col·locació, així com qualsevol incidència.

Tècnica de retirada

- Realitzar la desinfecció de les mans amb gel hidroalcohòlic.
- Col·locar-se els guants de nitril o làtex d'un sol ús i la mascareta.
- Indicar al pacient que es tregui la pròtesi dental en cas de portar-ne.
- Col·locar el pacient en posició de Fowler.
- Col·locar una tovallola o un xopador sobre el pit del pacient.
- Retirar la fixació de la sonda.
- Pinçar la sonda amb el kocher.
- Indicar que faci una inspiració profunda i una espiració lenta i retirar la sonda amb un moviment continu i moderadament ràpid.
- Un cop retirada, indicar que es renti la boca amb un col·lutori de clorhexidina al 4 %.
- Rebutjar tot el material a la bossa de residus del grup II.
- Retirar guants i mascareta.
- Fer higiene de mans.
- Registrar el dia i l'hora de la retirada, així com qualsevol incidència.

7. Responsables d'execució

- Infermera que procedeix a realitzar un sondatge nasogàstric.

8. Complicacions relacionades amb el procediment

- Complicacions pulmonars per broncoaspiració del contingut gàstric.
- Rinitis, faringitis, estomatitis, parotiditis, esofagitis i gastritis per lesions inflamatòries produïdes per la sonda.
- Ulceració de la pell per fixació inadequada.
- Ulceració de la mucosa gàstrica per pressió contínua de la sonda sobre un mateix punt de la mucosa.
- **Contaminació cutània de la mucosa.** (En aquest cas seguir el procediment corresponent: PO/VS/02) http://portal.ics.intranet.gencat.cat/intranet_ics/media/upload/arxiu/PRL/PO_VS_02_accio_biologics_primaria_v3.pdf)

9. Bibliografia

- www.enferurg.com/tecnicas/sondanasogastrica.htm
- "El sondaje nasogastrico", Carolina Botella Dorta. Medico de familia. C.S. La Laguna-Mercedes. Servicio Canario de Salud. Actualizado 5/10/2004. Fistera.
- Manual de procediments d'infermeria. Institut Català de la Salut. 2010
- Sonda nasogàstrica: Col·locació, manteniment i retirada. Hospital de Bellvitge. 2013

- Sondatge nasogàstric: Inserció, manteniment i retirada. Mre José Rosa López García. Hospital Germans Trias i Pujol. Febrer 2018
- Quintana JL, De la morena E, Artuñedo p. Sondage Nasográstico. En: Arribas JM, Caballero F. Manual de cirugía menor y otros procedimientos en la consulta del medico de familia. Madrid: MerckSharp&dohme 1993; P.433-7
- Marím Martínez JM. Hematemesis. En: Espinás coord. Guia de Actuación en Atención Primaria 2^a Ed. Barcelona: SEMFiC; 2002; P.682-4
- Protocol Normalitzat de treball del consorci Sanitari de l'Anoia revista febrer de 2013
- Manual de Procediments d'infermeria ICS. Febrer 2010
- Consejos para el paciente SEMFYC 20.5 Atención al paciente con una sonda nasogástrica. Revisión noviembre 2005
- Nutrició enteral: Pautes de cures. Hospital de Bellvitge. 2013

10. Autoria

- Roser Altés Flo. Infermera. EAP Piera
- Olga Sanchez Perez,. Infermera. EAP Piera
- Eva Oliver Gonzalez. Infermera. EAP Capellades
- Olivia Rubio Mula. Infermera. EAP Igualada Urbà
- Núria Carré Llopis. Infermera. SAP Anoia
- Gemma Calvet. Infermera. Direcció de Cures del Centre Corporatiu de l'ICS

Assessors en prevenció de riscos laborals

- Raquel Marchan. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Catalunya Central
- Josep M. Roigé. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de DAP Camp de Tarragona
- Marc López. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelonès Nord i Maresme
- Silvia Sánchez. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UCP del Centre Corporatiu
- M. Carmen Zapater. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelona Ciutat
- Teresa Catalán. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Terres de l'Ebre

11. Annexos

- Annex 1. Sondatge nasogàstric
- Annex 2. Alimentació enteral